

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Formularium Episcopale

Barbosa, Agostinho

Coloniae Agrippinae, 1680

Formula CVIII. Indictio Synodi Dioecesanae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10456

In quorum fidem & testimonium
præsentes meas litteras manu mea sub-
scriptas, & Sigillo meo munitas, ac per
infra scriptum Secretarium meum re-
ferendas ad effectum prædictum
transmittere S. V. curavi, quam Deus

Optim. Max. ad multos annos incolu-
ment conservare, & exaltare dignetur.
Dat. in tali oppido, die, mense, & anno,
præsentibus pro testibus N. N. N. &c.

N. Archiepiscopus N.

N. Secretarius.

CIRCA HABENDAM SYNODUM DIOE- cesanam juxta Pontificale Romanum.

EPISCOPI singulis annis quemadmodum à Sacro Concilio Trid. præcipi-
tur, Synodum Diocesanam habere & illud anni tempus (hoc est; infra
octavam Pentecostes) in hac functione eligere debent, quo impediri minus Pa-
rochi possint caterique Diocesani clerici, & ob dierum longitudinem plura si-
mul negotia expediri, & absolvi valeant, ne Ecclesie Parochorum præsentia
diutius careant, Constituto igitur tempore celebrande Synodi, illud ex ipsius
indictione de more promulgata & affixa publicare debet in hunc qui sequi-
tur modum.

FORMULA CVIII.

Indictio Synodi Diocesane.

D Rodericus à Cunha, Dei & Apo-
stolicæ Sedis gratia Archiepiscopus
ac Dominus Bracharæ Hispania-
rumque Primas &c. Cum pro nostri
Archiepiscopalis officii munere, & an-
tiquorum, ac in Sacri Concilii Trid.
editorum Canonum observatione ad
moderandos mores, corrigendos ex-
cessus, controversias componendas,
aliaque à Sacris Canonibus permilla
Diocesanam Synodum habere debeat

mus. Omnibus igitur quibuscunque
Ordinis clericis, qui Canonum jure,
vel Ecclesiasticis sanctionibus, vel Tri-
dentini Concilii decreto, vel consue-
tudine, aliaque ratione Synodo prædi-
ctæ interesse debent, nota sit hujusmo-
di celebratio, ne aliqua ignorantia ex-
cusari possint; Universos & singulos
prædictos per hoc nostrum edictum,
quod ad loca solita affigi & promul-
gari jussimus, monemus in Domino,
eisdemque in virtute sanctæ obedien-
tiæ, ac sub pœnis Sacrorum Cano-
num à jure constitutis, omnino jube-
mus, ut præstita die, quæ erit... sum-
mo mane ad synodum prædictam in
nostra

nostra Archiepiscopali Ecclesia celebrabimus superpelliceis mundis, & aliis requisitis convenient, indeque ne cuiquam discedere liceat, nisi impetrata à nobis facultate sub dictis pennis, ut ope Dei & auxilio ea pertractemus, ac promulgemus, quæ ad animarum salutem, clerique disciplinam, & divini cultus incrementum, totiusque Diocesis reformationem pro temporum ratione pertinere, ac spectare censuimus. In quorum fidem &c. Dat. Bracharæ Augustæ &c.

Præter supradictam publicam indicationem aliquando Episcopus clericum Diocesis litteris, & monitionibus certiore facit, ut sedulo se preparare debeant, ac se motu penitus omni terreno affectu statum Ecclesiarum suarum considerare, & quæ illis ad amplificandum divinum cultum, ac populorum suorum salutem necessaria sunt, adnotare possint. Et antequam Synodus inchoetur, proponetur Tabella, in qua præter Secretarium Synodi Syndicum, Magistrum Ceremoniarum, & alios, qui particularia in Synodo exercere munera solent, nomina deputarum quorundam officialium, quibus indigere magis possunt clerici, promulgantur in hanc formam.

Admodum R. N. Vicarius generalis unâ cum R. N. & N. &c. audient querelas, si quæ deferentur, & absentium excusationes in loco... hora... quotidie, hoc synodi tempore. Promotor erit N. Syndicus erit N. Secretarius erit N. Magister ceremoniarum N. Notarii N. & N. &c.

Summo mane præstituro die... Synodo prædictæ interesse debentes in Cathedrali Ecclesia convenire debent, eo habitu, sive indumento, eoque cultu corporis, qui deceat Ecclesiasticos viros adjuvandum nō minus exemplo, quam opere hanc Sacram, & antiquo Ecclesia Sanctæ ritu observatam actionem, itaque vestes habeant usque ad talos demissas, superpellicea munda, birreta, non autem pileas, coronam in capite qua appareat & ordinibus Ecclesiasticis congruentem, barbam & capillos modeste compositos, & cetera quæ in aliis synodalibus constitutionibus decreta sunt, ut muneri & status Ecclesiastici gravitatem, & sanctitatem in omni re præ se ferant. Universi & singuli prædicti cum Cruce, superpellicis, almutiis, aliisque consuetis proniuscensisque gradu, & conditione Ecclesiasticis indumentis, ad Archiepiscopales ades se appropinquantes, & Illustrissimum D. Archiepiscopum cappam Pontificiam indutum comitantes; processionis ritu ad ipsam Ecclesiam pergunt. Eam ingressus Illustrissimus aqua benedicta clericum ut moris est, aspergit genuflexus ante Sanctissimum Sacramentum in faldistorio ad id parato paululum orat. Accedit ad Altare manus, ubi in alio faldistorio sub umbella similiter parato sedet. Clero interim loca à Magistro ceremoniarum aliisque deputatis assignantur; postea Illustrissimus Archiepiscopus surgens incipit. Tertiam, & reliqua tam ab ipso, quam ab aliis ministris peraguntur, quæ in Ponti Romano de Missa Solemni Pontificali habentur.

Missæ

Missæ vero de Spiritu Sancto solemniter celebratur ab Illustrissimo Archiepiscopo. Intra cuius solemnitas post Evangelium habetur concio ab aliquo Canonico Cathedrali, seu alio ex clero ad id deputato; & Illustrissimus Archiepiscopus in fine Missæ præbet clero Sacram Communionem.

Expleta Missa idem Illustrissimus Archiepiscopus planetam exuit, pluviale sumit, incipit antiphonam, Exaudi nos, & reliqua prosequitur, prout in Pontificali in ordine ad synodum celebrandam, hoc est psal. Salvum me fac Deus. Orationem, Assumas, orat. omnipotens. Litanias orat. Da quæsumus, & Evangelium, ut in libro Pontificali. Post hæc Illustrissimus Archiepiscopus intonat. Veni Creator Spiritus. Ut ibidem. Hymno hoc dicto sedente eodem Archiepiscopo incipit processio Cleri, quia peracta. reversi omnes ad Ecclesiam Cathedrali in locis sibi assignatis sine strepitu, & tumultu sedent uniformi Spiritu Deum rogantes, ut Synodalem actionem suæ gratiæ favore prosequi dignetur, & Illustriss. Archiepiscopali pluviali & stola indutus cum Mitra sedens in faldistorio ante medium Altaris habet sermonem ita commendans.

Quoniam verò veteris instituti solemnique ritus est, in huiusmodi Synodali conventu pro publicis rebus orationem fieri, ideo in omni prece, & à Sacerdotibus, præsertim in Sacrificio Missæ his Synodalibus diebus ad Deum orationem adhiberi edicimus, pro S. D. N. D. Urbano divina provi-

dentia Papa VIII. pro Serenissimo Rege nostro Philippo, pro pace & concordia inter Principes Christianos pro omni ministerio nostro Episcopali, præsertim in hac rerum Synodali tractatione; pro disciplina Christiana, Cleri, populique conformatione, & progressionem in civitate & Diocesi nostra, pro Ministris nostris, quos in huius civitatis, & Diocesis nobis commissa culturam adhibemus.

Postmodum Archidiaconus ad eundem Archiepiscopum accedens genuflexus accipit decreta Conc. Trid. & alta voce è suggestu legit decretum Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 2. de Synodo celebranda in hæc verba.

Provincialia Concilia, scubi omnia sunt pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis aliisque ex Sacris Canonibus permixtis renoventur &c. Synodi quoque Diocesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias cessante exemptione interesse deberent, nec Capitulis generalibus subdantur, accedere teneantur, ratione tamen Parochialium, aut aliarum secularium Ecclesiarum etiam annexarum debeant illi qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitanis, quam Episcopis, & alii supra scripti negligentes fuerint, pœnas Sacris Canonibus sancitas incurrant. Hactenus Concil. Trident.

Tum legit sequentia decreta. Decretum quod in Synodo nulli præjudicetur in sedendo.

Decret.

Decernimus, & statuimus si cui in hanc Synodum admissio contigerit suo loco non incedere, aut alium, quempiam actum in eo gerere, non ideo cuiquam jus aquiri, aut acquisitum esse, nihilque de huiusmodi jure, aut possessione detrahi, sed omnia in eodem statu permanere, in quo ante hanc Dioecesanam Synodum reperiebantur.

Idem Archidiaconus legit, dicens:
Decretum de querelis, & excusationibus audiendis.

Statuimus item, & decernimus, ne singulorum causæ graviorum rerum cursum impediunt, aut retardent, ut si qui erunt, qui accusationes, & querelas deferre voluerint, aut etiam absentium excusationes ad nos missas, exponant Reverendis N. N. & N. quos ad id iudices deputavimus.

Idem Archidiaconus legit, dicens:
Decretum ut presentes in Synodo sua nomina describi curent.

Item ut eos qui ob contumaciam aut negligentiam huic Synodo non interfuerunt, facilius cognoscamus, ipsosque pœnis à Sacris Canonibus iunctis subiciamus, præcipimus, & monemus omnes, & singulos qui in hac Synodo jure interfuerint, ut infra biduum proximum, nomina sua ab eisdem Synodi Notariis deputatis describi curent.

Tunc unus ex Notariis pronuntiabit alta voce, dicens.

Monentur omnes qui in hac Synodo jure interfuerint ut nomina sua hodie deferant ad nos Notarios deputatos, ut die crastina vocari possint.

Successivè Promotor pro legendis decretis S. Concil. Trid. de professione fidei emittenda & de residentia instantiam facit in hunc qui sequitur modum.

Illustrissime & Reverendissime Domine: cavit Sacrosancta Tridentina Synodus, ut omnes qui impostero beneficia Ecclesiastica fuerint assecuti, & qui in Synodo Dioecelana convenire debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, certum juramentum recipiant, profiteantur, & præstent, prout illud Tridentina sanctione expressum est: Decernit præterea, ut non modo Patriarchæ, Archiepiscopi & Episcopi in suis Cathedralibus Ecclesiis residere debeant, verum id ipsum etiam mandat servari per Parochos, ac alios inferioris ordinis Chori servitio, & quotidianæ residentie obstrictos, & ea id generis decreta in Conciliis provincialibus, & Episcopalibus publicari præcipit. Quocirca nos N. & N. hujus Synodi Promotores, humiliter petimus & requirimus. Decreta dicti Concilii circa fidei Professionem, & residentiam disponentia, nec non & Constitutionem felicis record. Pii IV. quæ incipit. *Injunctum*, ex suggestu legi, atque ad illorum præscriptum, ab iis qui tenentur, omnia & singula præstari.

Post hæc Archidiaconus prosequitur legens, & dicens.

Decretum de professione fidei ex Conc. Trid. sess. 25. de reform. cap. 2.

Cogit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit prætermittendum, quod ad populorum edificationem, & Catholicæ Fidei præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur

N

Sancta

Sancta Synodus Patriarchis, Primate-
bus, Archiepiscopis, Episcopis, & om-
nibus aliis, qui de jure vel consuetu-
dine in Concilio Provinciali interesse
debent, ut ipsa prima Synodo Provin-
ciali post finem presentis Concilii ha-
benda, ea omnia & singula, quæ ab
hac Synodo definita & statuta sunt
palam recipiant, nec non veram obe-
dientiam summo Romano Pont. spon-
deant, & profiteantur, simulque hæ-
reses omnes à Sacris Canonibus, & ge-
neralibus Conciliis, præsertimque ab
hac eadem Synodo damnata, publicè
detestentur, & anathemazent. Idem-
que in posterum quicumque in Patriar-
chas, Primates, Archiepiscopos, &
Episcopos promovendi, in prima Sy-
nodo Provinciali in qua ipsi inter-
fuerint, omnino observent. Quod si
quis ex supradictis omnibus, quod ab-
sit, renuerit, Episcopi Comprovincia-
les statim summum Pont. admonere
sub pœna divinæ indignationis, te-
neantur, interimque ab ejusdem com-
munionem abstineant. Cæteri verò om-
nes, sive in præsentem, sive in futurum
beneficia Ecclesiastica habituri, & qui
in Synodo Diocesana convenire de-
bent, idem ut supra in ea Synodo, quæ
primo quoque tempore celebrabitur,
faciant, & observent, alias secundum
formam Sacrorum Canonum publi-
cantur.

*Deinde idem Archidiaconus sub-
jungit.*

Nos Rodericus à Cunha &c. ut
supradictum Concilii Tridentini decre-
tum debita executioni mandetur,

præcipimus, & mandamus vobis om-
nibus & singulis hic presentibus, qui
ea omnia quæ in decreto nuper lecto
habentur, non implevistis, vel quia à
superiori Synodo absentes, vel ab an-
tecedenti ejus celebratione Ecclesiasti-
ca beneficia obtinuitis, ut mox ad nos
accedatis, & singuli professionem fi-
dei in manibus nostris emittatis.

Notarii tunc dicunt.

Accedant qui beneficia Ecclesiasti-
ca obtinentes, præcedenti Synodo non
interfuerunt, & qui post Synodum
eamdem præcedentem beneficia Ec-
clesiastica obtinuerunt.

*Notarii ipsi eos nominatim singulos
vocant, qui omnes genuflexi ante Illu-
strissimum Archiepiscopum uno alta
voce prælegit, & cæteris ad verbum
quæ ipse prælegit, alta voce repetenti-
bus, professionem faciunt juxta formam
Constitutionis Pij IV. incip. Injunctum
&c. in hac verba.*

Ego N. firma fide credo, & profi-
teor omnia & singula, quæ continen-
tur in Symbolo fidei, quo sancta Ro-
mana Ecclesia utitur, videlicet, Credo
in unum Deum Patrem omnipoten-
tem, factorem Cæli, & Terræ, visibili-
um omnium, & invisibilium. Et in
unum Dominum Jesum Christum fi-
lium Dei unigenitum, & ex Patre na-
tum ante omnia sæcula. Deum de Deo,
lumen de lumine, Deum verum de
Deo verum, genitum non factum con-
substantialem Patri per quem omnia
facta sunt. Qui propter nos homines &
propter nostram salutem descendit de
cælis, & incarnatus est de Spiritu fan-
cto

cto ex Maria Virgine, & homo factus est; Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est; Et resurrexit tertia die secundum scripturas, & ascendit in caelum sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria iudicare vivos & mortuos, cuius regni non erit finis: & in Spiritum sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, filioque procedit, qui cum Patre & filio simul adoratur & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas, & unam, Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam; Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum; & expecto Resurrectionem mortuorum; & vitam venturi saeculi. Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiae observationes & Constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est iudicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere & proprie Sacramenta novae legis a JESU CHRISTO Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet, Baptisma, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem & Matrimonium, illaque gratiam conferre. & ex his Baptisma, Confirmationem, & ordinem sine Sacrilegio

reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiae Catholicae ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio & admitto. Omnia, & singula, quae de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in Sanctissimo Eucharistiae Sacramento esse verè, & realiter, & substantialiter corpus & Sanguinem una cum anima & divinitate Domini nostri JESU CHRISTI, fierique conversionem totius substantiae panis in Corpus, & totius substantiae vini in Sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transsubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantiter teneo Purgatorium esse, Animalque ibi detentis fidelium suffragiis juvari; Similiter & Sanctas una cum Christo regnantes venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse venerandas. Firmissime assero, imagines CHRISTI, ac Deiparae semper Virginis, nec non aliorum sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à CHRISTO in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutem

veram esse affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem; & Magistram agnosco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis successori, ac JESU CHRISTI Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia à Sacris Canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipue à Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita & declarata indubitanter recipio, atque profiteor; simulque contraria omnia atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & rejectas, & anathematizatas ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum constantissime (Deo adjuvante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit curaturum.

Post lectam hanc formam Professionis fidei singuli in manibus ejusdem Archiepiscopi juramentum emittunt, in hunc modum.

Ego N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathematizo, voveo, & juro, ut in decreto, & formula professionis fidei ex Bulla modo lectis, formula singulis referendo. Sic Deus me adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Per alia professione fidei idem Archiepiscopus prosequitur, legens alia decreta, videlicet.

Decretum Sacri Concilii Tridentini de Reformatione sub Paulo III. sess. 6. de reformat. cap. 1.

Eadem Sacrosancta Synodus, & infra. Omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis quibuscunque quovis nomine ac titulo præfectos monet, & monitos esse vult, ut attendentes sibi, & universo gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilent sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant; Implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo judice requirendus custodia minimè incumbant. Cum certissimum sit, non admitti Pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & Pastor nescit. Ac nihiloominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum est) hoc tempore reperiuntur, qui propria etiam salutis inimiciores, terrenaque cælestibus, ac divinis humana præferentes; in diversis Curias vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, se deinceps occupatos: Placuit Sacrosanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum injuria penè in desertitudinem abierunt, adversus non residentes promulgatos innovare quemadmodum virtute præsentis decreti innovat, ac ulterius profuturiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesiis moribus, in hunc qui sequitur modum

statu-

statuere atque sanciri. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropol. seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocunq; titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacunque ille dignitate, gradu, & præminencia præfulgeat, legitimo impedimento, seu justis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Dioccesim morando abfuerit, quartæ partis fructuum Ecclesiæ applicandum, pœna ipso jure incurrat. Quod si per alios sex menses, in hujusmodi absentia perseveraverit, aliâ quartâ fructuum suum licet applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, ut severiori Sacrorum Canonum Censuræ subjectioni, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum vero absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per litteras, seu nuntium Romano Pont. denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, pro ut cujusq; major aut minor contumacia exegerit, supremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsas de Pastoribus utilioribus providere poterit sicut in Domino noverit salubriter expedire.

Idem Archiepisc. prosequitur, dicens. Decretum Sacri Concilij Trid. de residentia sub Pio IV. sess. 23. de refor. s. 1.
Cum præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas cognoscere &c. usque in finem.

Tum si qua alia decreta amplius videbuntur, aliqua occasione ex eodem Sacro Concilio afferenda, aut Constitutiones Apost. post decretum de residen-

tia, locus esse solet, ut promulgentur.

Si in mane nihil aliud agere duxerit Illustriss. Archiepiscopus poterit indicere continuatio sessionis.

Instantia Promotoris pro continuacione sessionis.

Illustrissime & Reverendissime Domine. Cum quæ in hac sancta Synodo tractanda sunt, hoc mane expediri nequiverint, illud propterea ab Amplitudine tua peto & iusto, ut continuandam esse sessionem ordinet.

Indictio continuationis sessionis.

Decernimus & indicimus continuationem hujus sessionis fore hodie hora....

Instantia Promotoris pro rogatu.

Ego N. hujus Synodi Promotor rogo te N. ut de omnibus & singulis hætenus peractis unum vel plura conficias instrumenta. *Responsio Notarij, Conficiam.*

Rogatu Notarij.

Hæc omnia peracta fuerunt publica sessione ut supra, adhibitis etiam testibus Reverendis N. & N. hujus Cathedralis, Canonicis.

CONTINUATIO SESSIONIS

PRIMI DIEI.

A Prandio stata hora indicta sono campanæ comitatus Illustrissimus Archiepiscopus ut supra ab universo Clero, & peroratis Orationibus, ut in Pontificali prosequitur actionem Synodalem.

Fit instantia à Promotore pro eligendis examinadoribus, & iudicibus Synodalibus, in hunc qui sequitur modum.

N 3

llta.